

Abstrakt

Čeď Megastigmidae (Hymenoptera: Chalcidoidea), jedna z čeledí blanokřídých parazitoidů, je zcela unikátní tím, že zahrnuje i mnoho druhů s fytofágní výživou larev. Mnoho zástupců různých rodů je totiž semenožravých a rod *Bortesia* je dokonce schopný vytvářet háčky. Čeď Megastigmidae je rozšířena zejména v australské oblasti, ale několik rodů/druhových skupin se vyskytuje také v jiných oblastech, především v orientální a holarktické. Hlavním cílem práce bylo zmapovat fylogenetické vztahy mezi jednotlivými rody a objasnit, kolikrát zde došlo k přechodu mezi parazitoidním a fytofágním způsobem života, co je původní potravní strategií čeledi, jakým způsobem se vyvíjely strategie u rodu *Megastigmus* a jaký je geografický původ čeledi. Otázky byly testovány na základě fylogeneze sestavené pomocí jedné z nejnovějších metod – sekvenace tzv. „ultraconserved elements (UCEs)“ – a to s využitím 100 zástupců čeledi Megastigmidae v 11 z 12 dosud platných rodů vybraných s přihlédnutím k potravní strategii a biogeografii jednotlivých druhů. Finální dataset obsahuje celkem 1210 lokusů v délce cca 570.000 párů bazí a většina uzlů je podpořena bootstrapem 100. Výsledky ukazují, že čeď lze rozdělit na tři hlavní linie. Jedna je tvořena větví s pravděpodobně fytofágními druhy (včetně háčkovitých) a větví s neznámou strategií. Další zahrnuje nejspíš pouze parazitoidní druhy. V rámci třetí větve došlo ke vzniku fytofágie alespoň dvakrát nezávisle na sobě. Původní strategií čeledi byl zřejmě parazitoidismus. Stejně tak byl parazitický předek rodu *Megastigmus*, ve kterém došlo k přeskočení na krytosemenné a následně i nahosemenné rostliny. Výsledné fylogenetické hypotézy rovněž poukazují na australský původ čeledi, nicméně s opakovaným šířením do jiných částí světa. V neposlední řadě je zřejmé, že celá skupina vyžaduje kompletní taxonomickou revizi rodů a druhových skupin a celkové prohloubení o znalostí o jejich potravní ekologii.

Klíčová slova: *Megastigmus*, Megastigmidae, Chalcidoidea, fytofágie, parazitoid, evoluce potravních strategií